

МОЛОДЬ ЯК РУШІЙНА СИЛА В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

YOUTH AS A DRIVING FORCE IN STATE AND LOCAL GOVERNMENT

Молодь є одним із ключових рушіїв розвитку суспільства завдяки своїй енергії, інноваційності та адаптивності. У контексті реформ місцевого самоврядування та зростання демократичних цінностей, важливим стає залучення молодого покоління до формування політики та прийняття управлінських рішень. Стаття присвячена вивченню ролі молоді у системах державного управління та місцевого самоврядування, визначенню викликів, які постають перед молоддю, та окресленню шляхів підвищення її участі у цих процесах.

Проаналізовано особливості молодіжної політики України, яка протягом трьох десятиліть еволюціонувала як складова державного управління. Підкреслюється необхідність збалансування традиційних управлінських підходів із сучасними методами взаємодії, враховуючи виклики цифрової епохи та соціально-політичних змін. Увага приділена розгляду актуальних досліджень, які висвітлюють рівень участі молоді в управлінні, зокрема її недостатню взаємодію з органами влади, політичну пасивність та брак досвіду. Основними перешкодами є обмежені можливості кар'єрного зростання, низький рівень обізнаності про механізми інтеграції до систем управління та соціальні стереотипи. У роботі підкреслюється важливість створення освітніх програм, стажувань та інших механізмів професійного зростання, які сприятимуть залученню молоді до державної служби.

Залучення молоді до процесів управління має стратегічне значення для зміцнення демократичних інститутів та підвищення ефективності реформ. Молодь, як носій інноваційних ідей, здатна модернізувати адміністративні процеси, впроваджувати сучасні технології та сприяти прозорості й підзвітності органів влади. Це особливо актуально в умовах післявоєнного відновлення України, коли молоде покоління може стати основою сталого розвитку та реалізації новітніх управлінських рішень.

Висновки дослідження вказують на те, що підтримка молодіжних ініціатив, розвиток освітніх і професійних можливостей, а також адаптація до потреб цифрового суспільства створюють умови для інтеграції молоді в управлінські структури. Це сприятиме формуванню нового покоління лідерів, які забезпечать інноваційність, ефективність і стійкість систем управління. Молодь є важливим інвестиційним ресурсом для розвитку суспільства, і її активна участь у державному управлінні є запорукою успішного майбутнього країни.

Ключові слова: молодь, місце самоврядування, органи державної влади, взаємодія, партнерство.

Young people are one of the key drivers of society's development due to their energy, innovation and adaptability. In the context of local self-government reforms and the growth of democratic values, it is important to involve the younger generation in policy-making and decision-making. The article is devoted to studying the role of youth in the systems of public administration and local self-government, identifying the challenges faced by young people, and outlining ways to increase their participation in these processes.

The author analyses the peculiarities of Ukraine's youth policy, which has evolved over three decades as a component of public administration. The author emphasises the need to balance traditional management approaches with modern methods of interaction, taking into account the challenges of the digital age and socio-political changes. Attention is paid to the consideration of current research that highlights the level of youth participation in governance, in particular, their insufficient interaction with the authorities, political passivity and lack of experience.

The main obstacles are limited career opportunities, low awareness of the mechanisms of integration into governance systems, and social stereotypes. The paper emphasises the importance of creating educational programmes, internships and other professional development mechanisms that will help attract young people to the civil service.

The involvement of young people in governance processes is of strategic importance for strengthening democratic institutions and increasing the effectiveness of reforms. Young people, as carriers of innovative ideas, are able to modernise administrative processes, introduce modern technologies and promote transparency and accountability of the authorities. This is particularly relevant in the context of Ukraine's post-war recovery, when the younger generation can become the basis for sustainable development and implementation of the latest management solutions.

The findings of the study indicate that support for youth initiatives, development of educational and professional opportunities, and adaptation to the needs of the digital society will create conditions for the integration of young people into governance structures. This will contribute to the formation of a new generation of leaders who will ensure the innovation, efficiency and sustainability of management systems. Young people are an important investment resource for the development of society, and their active participation in public administration is the key to the country's successful future.

Key words: youth, local self-government, public authorities, interaction, partnership.

УДК 323.21-053.6
DOI <https://doi.org/10.32782/rma2663-5240-2024.43.19>

Мирошніченко А.І.

к. наук з держ. упр.,
доцент кафедри публічного управління,
адміністрування та права
Національний університет
«Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

Нікуліна Є.В.

студентка V курсу
Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління
та права Національного університету
«Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

Постановка проблеми у загальному вигляді. Молодь – це рушійна сила суспільства, тому важливо дослухатися до їхньої думки та залучати до вирішення ключових

питань, зокрема у формуванні молодіжної політики на місцях. Молоде покоління має значний соціальний і професійний потенціал, а також здатність швидше опанувати нові

знання й навички, що робить його важливим чинником розвитку як окремих громад, так і країни загалом.

Молодь залишається динамічною, але вразливою категорією, вона може швидко переходити від активності до пасивності через розчарування владою або, навпаки, ставати рушієм змін під впливом соціально-політичних факторів. Тому важливим є створення умов для її активної участі в органах державної влади та місцевого самоврядування, що сприятиме оновленню управлінських методів, впровадженню інновацій і зміцненню демократичних цінностей. Ефективність цього процесу залежить від розуміння викликів і можливостей, які стоять перед молоддю сьогодні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Свої праці присвятили дослідженню питання взаємодії молоді з органами державної влади та місцевого самоврядування О. Лиска [1], Т. Лушагіна та А. Соловйова [2], Т. Несват [3], К. Плоский [4] та ін. описують розвиток цієї сфери як цілісної системи заходів, які мають значний вплив на самореалізацію молоді. Вивчення цієї теми в наукових публікаціях відображає складність процесу формування та реалізації молодіжної політики та її місце в управлінні.

Незважаючи на значний прогрес у розвитку молодіжної політики, важливою проблемою залишається недооцінка ролі молоді в державних структурах. Це пов'язано як з традиційною ієрархією державних установ, так і з низьким рівнем довіри молоді до уряду. Отримані результати підкреслюють необхідність реформування системи, щоб полегшити залучення за допомогою прозорого конкурсу, стажувань та інших інтегрованих інструментів.

Мета статті полягає у всебічному вивченні ролі молоді як активного, інноваційного та мобільного ресурсу у формуванні сучасних систем управління та місцевого самоврядування. У даному дослідженні аналізується участь молоді в процесах прийняття рішень на різних рівнях державного управління, визначається їх вплив на політику розвитку територіальних громад і держав, а також формуються шляхи посилення цієї участі для досягнення сталого розвитку і демократизації суспільства. Він призначений для використання, з метою підвищення якості продукції.

Виклад основного матеріалу. Молодіжна політика, що розроблялася протягом трьох десятиліть незалежності України, стала невід'ємною складовою державної політики. Це свідчить про здатність адаптуватися до змін у суспільстві, але в той же час вимагає постійного перегляду та оновлення. У науко-

вих публікаціях підкреслюється, що ефективна молодіжна політика повинна ґрунтуватися на балансі між традиційними управлінськими підходами і сучасними способами взаємодії з молоддю.

Дослідження забезпечує широку теоретичну базу для розуміння ролі молоді у формуванні та реалізації політики. У ньому також підкреслюється важливість розширення можливостей, шляхом створення умов для навчання, співпраці з органами влади та реалізації ідей на практиці. Ці висновки важливі для подальшого розвитку участі молоді у суспільно-політичному житті України.

Для глибшого розуміння теми проаналізуємо останні дослідження які висвітлюють сучасні тенденції та проблеми, пов'язані з участю молоді в органах державних влади та місцевому самоврядуванні.

Перш за все розглянемо дослідження Ради Європи «Молодіжна політика заснована на підходах участі» (2023 рік). Це дослідження має на меті зрозуміти досягнення, виклики та потреби державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та молодіжних рад, залучених до реалізації молодіжної політики. Це частина проекту Ради Європи «Молодіжна демократія в Україні: Фаза III» [5].

Дослідження виявило деякі проблеми у роботі з молоддю, зокрема: Брак ресурсів: брак ресурсів, як матеріальних, так і людських, ускладнює реалізацію молодіжних ініціатив; низький рівень підготовки фахівців: чиновникам часто бракує достатніх знань у сфері молодіжної політики; недостатня координація між органами влади та молодіжними радами, що призводить до дублювання функцій та втрати ефективності.

Незважаючи на труднощі дослідження також показує позитивний прогрес, а саме стосовно: розвитку молодіжних рад як ключових інструментів залучення молоді; підвищення обізнаності щодо важливості участі молоді в процесі прийняття рішень за допомогою тренінгів та семінарів; молодіжна політика адаптується до нових викликів, таких як підтримка переміщених осіб та реабілітація молоді у війні.

На основі проведеного дослідження складено рекомендації:

1. Посилити професійну підготовку державних службовців через короткострокові навчальні програми.

2. Створити майданчик для діалогу влади, молодіжних рад та громадських організацій.

3. Запровадити інноваційні методи роботи, такі як використання цифрових інструментів для залучення молоді [5].

Необхідно відзначити, що це дослідження є особливо важливим у контексті війни та післявоєнної відбудови, так як враховує, що погляди молоді та її активна участь є основоположними для створення стійких систем управління, які відповідають викликам нашого часу. Це також демонструє, як міжнародні організації можуть сприяти розвитку демократичних цінностей, підтримуючи місцеві ініціативи. Результати підкреслюють важливість співпраці між молоддю, владою та міжнародними партнерами.

Варто розглянути також дослідження «Українська молодь сьогодні – 2024», проведене Центром соціологічних досліджень РАН у рамках проекту USAID, є важливим джерелом інформації про соціальні, політичні та професійні настрої молоді в сучасній Україні. Його важливість полягає в тому, що він охоплює всі аспекти життя молоді, від участі в громадському житті до бачення майбутнього країни [6].

Одним із головних висновків дослідження є те, що молодь менш зацікавлена у роботі в державних установах (лише 2% респондентів віком 10–15 років). Це може бути пов'язано з уявленнями про те, що державна служба є неефективною або корумпованою структурою. Цей показник вказує на нагальну необхідність реформування державної служби, щоб зробити її більш прозорою та професійно привабливою для молоді.

Дослідження також показало високу частку молодих людей (38%), які розглядають імміграцію. Це питання стає актуальним у контексті повоєнної відбудови України, адже молодь є ключовим ресурсом формування людського капіталу. Проте впевненість у майбутньому країни все ще має позитивну динаміку (82% серед молоді 16–35 років), що дає надію цій віковій групі на активну участь у відродженні країни [6].

Отримані результати підкреслюють важливість роботи з молоддю за допомогою освітніх програм, спрямованих на підвищення обізнаності про можливості впливу на прийняття рішень. Створення платформи для молодіжних обмінів з владою також відіграє важливу роль у зміцненні довіри. Оскільки молоді люди активно використовують соціальні мережі як основне джерело інформації, засоби комунікації повинні адаптуватися до цифрового середовища. Тому в дослідженні «Українська молодь сьогодні-2024» підкреслюється необхідність цілеспрямованих дій з подолання розриву між молоддю та державною владою. Це важливий інструмент для формування нових підходів у роботі з молодими людьми, які

повинні відчувати, що їхня думка впливає на майбутнє країни.

Саме молодь є рушійною силою інновацій та прогресу, адже її активна участь у державному управлінні та місцевому самоврядуванні сприяє модернізації цих структур. Сучасні молоді фахівці часто є носіями цифрової культури, що дозволяє їм швидко адаптуватися до нових технологій і впроваджувати їх в роботу органів державної влади. Саме таких молодих фахівців часто бракує в органах державної влади та місцевого самоврядування [3].

Крім того, вони підтримують демократичні цінності, такі як прозорість, підзвітність та рівність. Їх участь у процесі прийняття рішень забезпечує більш комплексний підхід, що враховує потреби та інтереси різних соціальних груп.

Роль молоді в місцевому самоврядуванні особливо важлива, так як вони можуть безпосередньо впливати на життя своїх громад, ініціювати важливі соціальні проекти та впроваджувати екологічні та культурні ініціативи. Це не тільки сприяє розвитку громади, але й допомагає набутти цінного управлінського досвіду [1].

Незважаючи на великий потенціал, молодь стикається з багатьма проблемами на шляху до інтеграції в системи управління. Зокрема, однією з головних перешкод є відсутність практичного досвіду. Багато молодих фахівців не можуть претендувати на високі посади через відсутність досвіду, але їх знання та ініціатива можуть стати вирішальними при вирішенні складних завдань.

Ще однією проблемою є недостатня обізнаність про можливості працевлаштування в державних і місцевих органах влади. Часто молоді люди просто не знають, як побудувати кар'єру в цій сфері.

Соціальні стереотипи також є важливою проблемою. Нове покоління часто сприймають як некомпетентних, що призводить до низької ймовірності кар'єрного зростання в цій сфері.

Законодавство створює певні можливості для залучення молоді в систему управління. Зокрема, закон України «Про молодіжну політику», «Про державні послуги» та «Про місцеве самоврядування» регулюють права та обов'язки молодих фахівців, а також визначають механізм інтеграції в процес управління.

Важливим кроком є розробка програм стажування, які дозволяють набутти практичного досвіду роботи в органах державного управління. Такі програми не тільки сприяють професійному зростанню, а й зміцнюють довіру до адміністративної системи.

Для розширення участі молоді в управлінні необхідно створити сприятливі умови:

1. Необхідно вдосконалювати навчальні плани вищих навчальних закладів та орієнтуватися на практичні потреби адміністрації.

2. Влада повинна активно інформувати молодь про наявні вакансії, стажування та програми розвитку.

3. Надати фінансову та організаційну підтримку молодим людям, слід заохочувати їх до створення та реалізації соціально значущих проектів.

Молодь є рушійною силою змін у системі управління та місцевого самоврядування. Її енергія, інновації та відданість демократичним цінностям роблять її незамінним ресурсом для розвитку суспільства.

Забезпечення активної участі молоді в управлінні державою – це не тільки робота держави, а й інвестиції в майбутнє. Формування умов для інтеграції молоді в державні структури сприяє зміцненню демократичних інститутів, підвищенню ефективності управлінських рішень і розвитку суспільства в цілому.

Висновки. Молодь відіграє ключову роль у модернізації державних інституцій та місцевого самоврядування, сприяючи їх ефективності, прозорості та адаптивності. Вона приносить нові ідеї, інновації та сучасне бачення, що позитивно впливає на прийняття рішень і просування демократичних цінностей. Залучення молоді допомагає враховувати потреби різних груп населення, зміцнює довіру до влади та формує нове покоління лідерів.

Однак існують перешкоди, зокрема відсутність досвіду, недостатня обізнаність про кар'єрні можливості та соціальні стереотипи.

Подолати ці проблеми можна через освітні програми, стажування, молодіжні ініціативи та створення сприятливого правового середовища.

Активна участь молоді в управлінні підвищує ефективність структур влади та сприяє розвитку демократичного суспільства. Інтеграція молодих фахівців у систему управління – це інвестиція в майбутнє, яка забезпечує успішні реформи, адаптацію до викликів сучасності та сталий розвиток держави.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лиска О. Взаємодія молоді з органами місцевого самоврядування. Теорія та практика державного управління. 2016. Вип. 3. С. 186–190. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2016_3_31.

2. Лушагіна Т.В., Соловйова А.С. Особливості взаємодії молоді з органами державної влади та місцевого самоврядування. Політикус. Серія: Політичні інститути та процеси. 2021. Вип. 2. С. 47–52

3. Несват Т. Реалізація молодіжної політики в умовах децентралізації влади на регіональному рівні. Державне управління та місцеве самоврядування. 2019. Вип. 1(40). С. 137–143.

4. Плоский К. В. Участь молоді у розвитку місцевої демократії в Україні: проблеми та перспективи. Політика. 2005. Вип. 6(1). С. 100–110

5. Портал управління змінами. Офіційний веб-портал НАДМ. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/courses/molodizhna-polityka-zasnovana-na-pidkhodakh-uchasti>

6. Українська молодь сьогодні – 2024 / Результати опитування української молоді проведеного з 19 червня по 21 липня 2024 року Центром аналізу та соціологічних досліджень (CISR) Міжнародного республіканського інституту (MPI) в межах програми USAID “Мріємо та діємо”. URL: <https://mriemotadi-emorazom.org/ukrainian-youth-today>